

ZGODNJA DANICA.

Katolski cerkveni list.

№. 44.

V četrtek 30. kozoperska.

1851.

Občutje na vernih duš dan.

Milo pesem, bratje! dans zglasite,
Ker navdaja žalost nam serce;
Vse stvari le mili glas ženite,
Tud' zvonovi milo dans doné.
V večnost, duh! poglej reči nam skrite,
Kakšne tam pravice se godé:
De nar manjši grehe Bog kaznuje,
In le čistim dušam raj daruje.
Tamni gróbi! vi učte človeka,
De naj svetu večno da slovó,
Ker v britkost posvetna slast se steka,
In s solzami polni nam okó.
Žene nas seboj dereča reka,
Vse reči poginu prot' gredó;
Pa telesa čaka naj trohnoba —
Duša bo živela unkraj groba.
Nepovoljno strah človeka zgrabi,
Groza ga neznana spreleti —
Vidit' grobov silo vse pozabi,
Kar mu svet prijetniga dari.
Le nikar se, človek! ne ošabi,
Smert te lahko kmalo pokosí;
Potlej djano v černe zemlje krilo
Truplo tvoje tamkej bode gnjilo.
Starčik mirno v grobu tem počiva,
Kter'mu dolgo je zanesla smert;
Grenke deček tam solzé preliwa,
Grob očetov moči ves potert;
Solzni si obraz deklíč zakriva,
Ker so mater djali v mertvih vert;
Tú mladenec v grobu spi prezgodnim,
K' ni še mislil stat' pred stolam sodnim.
Vamili duš se vernih, kralj nebeški!
Ker obdaja zdaj jih tamna noč;
Daj, de zbrísejo se kmal pregreški,
De ne tare jih pravice moč.
Milost prósi tudi rod človeški,
K' mu nezmerna večnost se napoč' —
De v nebesih vse nas boš zedinil,
Kjer veselja čas ne bo več minil!

Ljudske mestne šole v Terstu.

Od marsiktere šole in od marsikterih šolskih poskušinj po Slovenskim se je že v „Zgodnji Danici“ in v „Novicah“ bralo, in gotovo marsikteriga kateheta in učitelja razveselilo, vnelo in k toliko pridnišimu prizadevanju spodbódló. V ravno ta namen naj služi tudi pričujoči, pa se le nepopolni popis ljudskih mestnih sol v Terstu, in nekterih ondanjih šolskih poskušinj in slovesnost. Nekaj zmed tega je dopisnik sam vidil in slišal, drugo pa po prijateljskim naznanilu zvedil.

Med mnogimi očitnimi in postranskimi šolami, ki se v Terzaškim mestu najdejo, zaslužijo ljudske ali začetne mestne šole bolj spoznane in čislane biti, kakor se je pred nekterimi léti in še pred malo časam godilo. Sej so začetne šole stališe, na katero se vsa daljejši izreja in omika opira in zida, ne le pri nižjih, ampak tudi pri srednjih in visjih stanovih; od tod pa se blagor posameznih družin, in iz tega blagor celiga mesta izhaja. O nekim času razun ces. kralj. normalne glavne šole v novim mestu in dveh deklíških glavnih sol v Terstu nobenih družin ni bilo, kakor le nekatere postranske šole ali samske šolske naprave, ki so jih pa le otroci premožniših staršev obiskovati zamogli, ker je bilo za poduk plačevati treba; nepremožni in ubožni ljudje pa so iz tega vzroka zmiram bolj zastajali, in njih otroci so od dne do dne v večí nevednosti, srovosti in malopridnosti rastli. Tode božja previdnost je dala Terzaškemu mestu in celi Terzaški pokrajni v prevzvišenim grofu Stadionu previdniga in modriga ustanovitelja in neutrudljivi-ga pospeševavca ljudskih sol. Po njegovim blagim prizadevanju in po vnetim podpiranju visokočastiti-ga škofijstva in mestniga predstojništva se je ondi v mestu in na kmetih več ljudskih ali začetnih sol napravilo, ktere se v prid mladine čedalje bolj okrevajo in oživljajo, in se po neutrudljivi vnemi v. č. šolskiga svetovavca gosp. Kovačiča in priza-detniga v. č. šolskiga nadzornika gosp. Dr. Schneiderja na nar vikši stopnjo oblaženstva povzdigniti utegnejo, ako se bo tudi od drugotne vikši oblasti potrebna pomoč skazala. Ako se premisli mladost

pred nekaterimi leti in zdaj, se precej velik razloček vidi, de je zdaj po umu in vernim zadržanju veliko bolj izobrazena, kakor je nekdanj bila. Vzrok tega je pomnoženje in zboljšanje šol in ojustrejši občuvanje verniga zadržanja in spolnovanja šolskih postav. Hvalniga spomina je vredno, de je na prošnjo visoko častitiga škofijskiga konsistorja, ondanšnje ljudske šole pomnožiti in več pripravnih učencov in učenic pridobiti, slavno mestno predstojništvo rado dovolilo, in si prav prav prizadeva, de bi se ljudske šole povzdignile. Vender pa, ako se preudari, de je ljudska omika in prava izreja mladosti ena nar težavniših reči, se mora obstati, de je silno težko, vse to s pravim pridam izpeljati, dokler nar potrebnih pripomočkov ni, namreč dosti pripravnih učencov in učenic, in pa boljši prihodine. Upati pa je, de se bo tudi v teh zadevah kmalo pomagalo, zlasti po očetni skerblijivosti in prizadetnosti visokočastitiga škofijskiga.

Kar se je ondi v ljudskih šolah letašnje leto storilo, se je pri šolskih poskušnjah očitno pokazalo. To je novo spričevanje napredovanja ondanšnjih ljudskih šol. Tako so se v ljudskih šolah pri stari šrangji (Barriera vecchia), na novi reni (Rena nuova), na vodotoku (Acquedotto), v starim mestu (Città vecchia) in v skorkoli (Scorcola) šolske poskušnje v vslovesnostjo in v posebno zadovoljnost pričujočih poslušavcov obhajale. — Pri stari šrangji je čast. gosp. Ferdinand Staudacher vodja in katehet, 5 družih učiteljev v fantiškijh, 6 učiteljic v dekliskijh šolah in 1 učenik za petje. Na novi reni je čast. gosp. Mihael Debelak vodja in katehet, s 4 družimi učitelji v fantiškijh in 3 učiteljicami v dekliskijh šolah. Na vodotoku je čast. gosp. Friderik Ettel vodja in katehet, s 5 družimi učitelji v fantiškijh, 4 učiteljicami v dekliskijh šolah in 1 učenikam za petje. V starim mestu je čast. gosp. Janez Revelante vodja in katehet, 6 družih učiteljev v fantiškijh, 6 učiteljic v dekliskijh šolah in 1 učenik za petje. V skorkoli pa je čast. gosp. Matija Godina vodja in katehet, s 5 družimi učitelji v fantiškijh, 2 učiteljicami v dekliskijh šolah in 1 učenikam za petje. — Uče se v teh šolah kersanskiga nauka, branja laškiga in nemškiga, lepopisja, računstva (rajteng) iz glave in s številkami, slovnic s pravopisjem laškiga in nemškiga jezika; deklisce se zraven tega tudi v ženskih delih urijo. Vsiga skupej se fantini 20 ur, deklisce pa 30 ur v tednu uče. Verh tega se v drugim razredu dve uri v tednu posebej v petju vadijo. — Letašnje šolske poskušnje v imenovanih šolah za vsakdanje in nedeljske učence in učenke so od 10. velikiga serpana do 7. kimovca terpele. Slovesna razdelitev častnih daril v omenjenih šolah pa je bila 22. velikiga serpana, in 5., 6. in 8. kimovca.

V spričevanje tega, kar smo rekli, pa zdaj eno zmed omenjenih šol — na stari šrangji — nekoliko bolj popisati hočemo, ktera gotovo zasluži v izgled postavljena biti. V tej šolski napravi je deset učilnic ali šolskih izban z eno pisarnico za gosp. vodja; spodej je pet izban za fantine, in zgorej pet za deklisce. Izbane so vse prav svitile, vsaka s štirimi visocimi okni, vsaka za sto učencov ali učenk obilno prostorna.

Poskušnje v tej šolski napravi so se v nedeljo 24. velikiga serpana z nedeljskimi učenci 1. in 2. oddelka začele: iz perviga oddelka je bilo 10, in iz družiga 24 učencov. Med temi so se tisti učenci, ki so malo poprej že v šolo hodili, ve-

liko boljši skazali memo unih, ki niso še v nobeni šoli bili, ali ki so le dolgo časa poprej v šolo hodili. To šola in pridnost stori in pomaga. — Drugo nedeljo, 31. velikiga serpana je bila pa poskušnja nedeljskih učenk 1. in 2. oddelka; v pervim oddelku je bilo 15, in v drugim 19 učenk. Sploh so se prav dobro obnesle, tudi izpiske ali konte, pobotne liste ali kvitenge i. t. d. spisovati znale. — Ako se pa pri tem zdaj pomisli, de je v tej šolski napravi 434 vsakdanjih učencov in 303 vsakdanjih učenk bilo — nedeljskih učencov in učenk pa le po 34; ako se pomisli, de je v vsih petih imenovanih napravah ljudskih šol v Terstu vsakdanjih učencov skupej 1463, in vsakdanjih učenk v ravno teh šolah skupej 1325 — nedeljskih učencov pa vsih skupej le 239, in nedeljskih učenk vsih skupej v teh šolah le 190 bilo: se z žalostjo iz tega zanikerno obiskovanje ondanšnjih nedeljskih šol spreviditi more. Potreba in prid nedeljskih šol zlasti se se vse premalo pozna. V nedeljskih šolah se zamorejo mladenči in deklisce, ki v vsakdanjo šolo hoditi več ne utegnejo, posebno kersanskiga nauka do dobriga izučiti, de jim toliko bolj v spominu in v sercu ostane, in de se napeljujejo in navadijo v mladosti, po naukih svete vere tudi živeti, in jo v djanju in zadržanju pokazati. To je gotovo za vsaciga človeka prva potreba in nar večji dolžnost. V nedeljskih šolah se zamore že bolj odrasla in spreumetna mladost v nedolžnosti vedno poterdovati in ohraniti, pohujšanja in zapeljevanja, ki se ga nikjer ne manjka, pa v živo svariti in obvarovati. Kaj pak je boljšiga in blagejšiga, kot pošteno, čisto, nedolžno serce? V nedeljskih šolah se mladost tudi posebno navaditi zamore, nedelje in praznike po volji in zapovedi Božji in po zapovedi Cerkve prav posvečevati; ker veliko ljudi ravno te svete dni nar bolj z lenobo, s prepovedanimi deli in opravili, s pijančevanjem, s pregrešnimi pogovori in kratkocasi, z razujzdanostjo in hudobijami zapravlja, svoje duše pogublja, in srečo in blagoslov Božji od sebe in od svoje hiše odganja. Pri mladosti pak se se vse popraviti in popoljšati da. Zraven tega se v nedeljskih šolah učenci in učenke tudi se v družih koristnih rečeh in vednostih se bolj zuriti in zbrihtati zamorejo, kar jim bo tudi v polajšanje tega življenja služilo. Naj bi torej vsi starši skerbili, kjer koli to napravo in priložnost imajo, de bodo njih sinovi in hčere pridno v nedeljsko šolo hodili! Naj bi duhovni pastirji in učeniki z živo besedo ljudi od tega prepričevali in jim k temu prigovarjali! Naj bi zlasti viksi duhovske in deželske oblastnije si vse prizadjale in potrebno pomoč skazale, de se bodo tudi nedeljske šole bolj pridno in stanovitno obiskovati začele!

V sredo 27. velikiga serpana je bila poskušnja v petju, dopoldan za fantine, popoldan za deklisce. Pravo veselje je bilo, serčno, vbrano, le-poglasno petje nedolžnih otročičev poslušati, ki se je po prostorni šoli razlegalo. Znansko spraševanje se je vedno z djansko vajo verstilo. Začeli so s pesmijo: „Ave Marija.“ Potem so peli z vmesnim spraševanjem: „Inno per la mattina“ (jutrenja pesem), — „il Padre nostro“ (Oče naš), — „amor figiale“ (otročja ljubezen), — „il lavoro“ (delo), — „dopo il lavoro“ (po delu), — „prima del pranzo“ (pred jedjo), — „gli agricoltori“ (kmetovavci), — „gli artisti“ (rokodelci), — „il fabbro ferrajo“ (kovač), — „agli angeli custodi“ (od angelov varhov); potem narodsko pesem od cesarja in pesem

na dan razdelitve šolskih daril. Deklice so pele nekaj ravno teh zdaj imenovanih pesem; posebej pa še: „Il giglio“ (lilija), — „la filatrice“ (predica), — „amor materno“ (materna ljubezin) in od žalostne matere Božje pod križem. Te pesmi se najdejo v posebnih za mladost odločenih, v Terstu na svitlo danih bukvicah. Naslov imajo, perve: „La lira del popolo, — Canti pei fanciulli, Trieste 1851;“ druge: „La lira del popolo — Canti per le fanciulle, Trieste 1851;“ „Inni sacri ad uso dei fanciulli, che frequentano le scuole normali o elementari nel litorale Austro-Ilirico, Trieste 1846.“ Te pesemske bukvice naznamo iz tega namena, ker bi se eden ali drugi prijatelj mladosti najti utegnil, de bi jih dobiti, in eno ali drugo zmed lepih pesem, ki so v njih, za našo slovensko mladost predstaviti želel. Vse troje z napevi vred veljajo v Terstu skupej le 28 krajcarjev. — Po dokončani poskušnji v petju so čast. gosp. vodja in katehet omenjene šole, Ferdinand Staudacher, zastran petja do otrok in družih pričujočih še nekatere spodbudljive besede govorili. Rekli so: „Veseliti se smete, ljubi otroci! de priložnost imate, v lepim petju vaditi se. Pravo petje je podučljivo, razvedruje in razveseljuje serce, k čednosti in vsinu dobriemu spodbada, in tudi za zdravje dobro tekne. Petje je podučljivo, ker dobre pesmi kako resnico, ali zgodbo, ali povest v sebi imajo, iz ktere se marsikaj lepiga in dobrega učiti zamorete. Petje razvedruje in razveseljuje serce, ker je človeku že prirojeno, de godbo ali muziko, de petje ljudi in tičkov rad in z veseljem posluša, in se toliko več veseli ima, ako sam zna; petje prežene britkost in otožnost, serce umiri in s tolažbo napolni. Pravo petje spodbada k čednosti in pobožnosti, ker nas k ljubezni, prošnji, zahvali do Boga ali k spravi z njim povzdiguje in opominja; ker nam ponižnost, čistost in druge čednosti kteriga svetnika ali svetnice v živo popisuje, in naše serca zanje vnema; ker hude, napene misli odpravlja, in dobre, pobožne misli, želje in sklepe v nas budi — po razločku zapopadka pesmi. Zmerno petje tudi za zdravje dobro služi, ker pljuca razširja, persi vterduje, in glas spreminjati in zboljšati vadi.“ Nato so posebej še staršem in drugim poslušavcem rekli: „Iz skerblijivosti za vaše otroke vas opominim in prosim, de jih radi in stanovito v šolo pošiljate, ne le zavolj petja, ampak še več zavolj družih toliko potrebnih reči. Čujte in skerbite pa dobro, de se otroci nikjer napčnih in pohujšljivih pesem navadili in prepevali ne bodo — pesem, ktere um in serce okužijo in spaciijo, kterih naj torej vsaciga človeka sram bo; nasproti pa jih opominjate, teh pesem učiti se in te prepevati, ki se jih v šoli vadijo. Po besedah sprelepe pesmi „il giglio“ (lilija) varvajte in ohranite po izgledu matere Božje dragi zaklad nedolžnosti v srcih svojih otrok. Zahvalim se vam, de ste nas s svojo vpričnostjo počastili, in prosim vas, tudi k drugim poskušnjam obilno priti, de bote s tem otroke vneli in spodbodli, pa tudi od truda in pridnosti otrok in učnikov sami pričrčali se.“

(Dalje sledi.)

Nagovor sv. Očeta v skrivnim zboru, 5. kimovca 1851.

Sv. Oče omenijo žalostne dogodbe španjolskiga punta, in njegove škode za cerkev in duhovstvo, potlej

trud ranjega papeža Gregorja XVI. in svoje lastne djanje v ti reči, odkar so po božjim usmiljenji zasedli sedež sv. Petra. Na to opominjo, de je zdaj pogoj s Španijo zastran cerkvenih zadev storjen in od Njih podpisan. Sv. Oče zaterdijo, de po unim pogoju bo tudi znanprej, kakor od nekda, katoliška vera z vsimi svojimi pravicami samovladna v tem kraljestvu, in pa takó, de bo vsako drugo verstvo v kraljestvu prepovedano in izločeno. Vsled tega je bilo določeno, de odreja in učenje mladosti na slehernim vseučilišu, sobivališu (kolegiji) ali semenišu, v sleherni očitni ali stranski šoli mora biti v soglasji z naukam katoliške vere. Škofje in predniki škofij, ki so po svoji službi zavezani, čistost katoliškiga učenja varovati, ga razširjati, in čuti, de se mladost kersanska odredi, ne bodo imeli nobenih zadržkov v spolnovanju svojih dolžnost.

„Z nar veči skerblijivostjo smo na to šli — pravijo sv. Oče dalje — čast in svobodo duhovske moči zagotoviti. Ni bilo le samo to sprejeto, de morejo posvečeni pastirji brez ovire svojo škofovsko oblastnijo (jurisdikcio) vživati, de katoliško vero in duhovsko strahovanje branijo, pošteno obnašanje pri kersanskim ljudstvu ohranijo, mladim, zlasti takim, ki so poklicani učenci Gospodovi biti, dobro zrejo preskerbijo, ob kratkim, de vse dolžnosti svojiga stanu spolnijo; tudi se v tem smo se sporazumeli, de si morajo deželske oblastnije prizadevati, duhovski oblasti dolžno čast, pokorsino in spoštovanje skazovati. Verh tega še presvita kraljica in njena vlada obljubi, s svojo močjo škofo podpirati in braniti, ako bi jih njih dolžnost k temu persilila, de bi bilo treba, hudobijo zatirati, in se tistim prederznim ljudem ustavljati, kteri išejo serca vernih pohujšati in njih lepo zadržanje spaciiti, ali pa, kadar bi jim bilo treba pomočkov iskati, smertno kugo pohujšljivih bukev od vernih odvrčevati ali zatirati.“

Slovensko slovstvo.

§. 67. Dolžnost, ptuje blagó poverniti.

(Dalje.)

Kdo tedaj, komu, kaj, koliko in kako se mora ptuje blagó poverniti in storjena škoda popraviti?

Poverniti mora, kdor kaj ukradeniga ima, naj je kupil, podedoval (pojerbal) ali pa zastonj dobil, de le vé, de je ukradeno. Le ko bi kako živino kupil, ima pravico toliko terjati od okradeniga, kolikor je potroška z njo imel, ko jo je ohranil. Poverniti morajo vsi, kteri so kradli, ali jim pomagali k tatvini, svetovali, ali učili, de so tatje bolj brez straha kradli, vsakteri po meri dobička tatviuskiga. Če tisti ne more poverniti, ki je kradel, morajo pa njegovi pomagači, in ko bi vsi skupej ne mogli, mora tisti med njimi za vse storjeno škodo poravnati, kteri zamore, potlej pa per unih iskati; nedolžni ne sme nobene škode terpeti. Tudi tisti so dolžni poverniti, ki so s tatmi ukradeno jedli ali pili, kolikor so vzili. Ako tat ali goljuf umerje, morajo jerbi verniti in vso storjeno škodo poravnati, kakor zvejo, de je med njih jerbšino krivično blago, in v krivičnika hišo revšino pošlje, in tudi krivično blagó ne pride do družiga ali tretjiga rodú. David pravi: „Vidil sim, de je bil hudobni povikšan in povzdigojen, kakor cedri na gori Libanoni; ali komej sim memo šel, in ni ga bilo več; iskal sim ga, in njegoviga mesta nisim našel. Ohrani nedolžnost in glej na pravico. — Krivični bodo vsi skupej konec vzeli, in hudobni bodo na zadnje po-

gubljeni.“ Psl. 36—38. „Ne bodite krivičnemu človeku nevošljivi in ne posnemajte njegove poti. — V hudozniga hišo Gospod revšino pošlje, ali pravičnih prebivališče bo blagoslovljeno.“ Prip. 3. 31—33.

Verniti morajo tudi tisti dolžniki, kakor hitro si kaj perdobé, katerim je gospóska vse prodala zavoljo dolgov, pa vse blagó ni toliko verglo, kar dolgovni zneso; in če so se tudi pred gospóske zastopili, da vsak od svojiga posojeniga denárja kaj zgubi, so pa le zato povelili, ker so vidili, da nikjer ni toliko zadeti, da bi vsi dolgovni poplačani bili, pa raji vzamejo nekoliko, kakor da bi bili ob vse. Ako bi si sčasama spet premoženje pridobili, in ne plačevali, vedno goljufi ostanejo.

Poverniti mora, kateri je vedama po krivici pravdo dobil, ker je bil bolj zvit, kot njegov zopernik, in je vedil z lažmi, goljufijami in krivičnimi pričami sodnika premotiti, ki v serce ne vidi, in je le po njegovih besedah in po pričanju njegovih prič sodbo storil. Pred vsigavednim in pravičnim Bogom zvijače in krive priče nič ne veljajo; tudi pred sodnikom bi ne bile veljale, če bi jim bil v serce vidil, kakor Bog vidi. Zato je tak dolžan poverniti po vesti, da pogubljenju odide.

Tudi zadnjo voljo svojih dobrotnikov moramo na tanko spolniti, da le vemo, kaj hočejo, da se zgoditi mora; naj izročé na samim, ali pred tremi pričami. Tri priče deželjska postava vzeti zapové k zadnjimu izročilu, da po smerti bi ne bilo goljufij in pravd; pravični kristjan pa vse spolni po vesti, ali so priče ali pa ne.

Vsak je dolžan poverniti, kar je škode storil, naj je pošel, delavec, rokodelce, podložin ali gospod. Nihče naj se ne izgovarja z drugimi, ki tega ne storé; grehi vsiga sveta božjih zapoved ne overžejo, božja beseda večno res ostane; torej, če so drugi krivični, njegov greh zato vender manjši ni, zmirej enako velik ostane, če škode ne poravná.

Kteri je svojiga bližnjiga na duši ali na telesu poškodoval, je tudi dolžan škodo poravnati, ktera se mu je po grehu zgodila. Če mu je življenje po krivici vzel, mu ga sicer več dati ne more; škodo pa, ktera je ubitiga otroka ali družino zadela, mora poravnati, otrokam mora oče biti. Ako ga je pa vedama ali z zadolženjem na telesu ranil, mu mora zdravnik in zdravila preskerbeti in plačati, in poverniti, kolikor bi bil tisti čas zaslužil, ko zavoljo njega leži; tudi zavoljo bolečin se mora z njim zastopiti, ktere po nedolžnim terpi, koliko mu bo plačal. Ako ga je pa tako močno ranil, da je vse svoje življenje pohabljen, mora pa ves čas njegoviga življenja za-nj skrbeti.

(Konec sledi.)

Cerkvene zapovedi so tudi božje zapovedi.

Otrokam in mlajšim v zgled.

Otrok, ki je bil prvo sv. Obhajilo opravil, je bil s svojimi starši vred k nekemu znancu in prijatelju na kosilo povabljen. Bilo je kvaterno sredo, vender so le mesne jedi na mizo nosili. Otrok se je vsake jedi odrekal, kar koli so mu ponujali in se je cerkvene zapovedi držal. Nekdo zmed družine se prederzne ponorčevati in praša, če je res treba na cerkvene zapovedi toliko porajtati? in meni: sej so ljudje tisti, ki so jih dali. Otrok, ki ni pozabil, kar je v šoli pri kersanskim nauku slišal, mu kar naravnost odgovori: „Res je, da so cerkvene zapovedi od ljudi dane, toda od ljudi, kateri so posvečeni (od papeža in škofov, kateri

viksi oblast imajo), in katerim je Jezus rekel: „Jest vas pošljem, kakor je mene Oče poslal... Kdor vas posluša, mene posluša; kdor pa vas zaničuje, mene zaničuje. S prelomljenjem zapovedi, ktera dans prepove meso jesti, sveto cerkev zaničevati, je ravno to, kakor Jezusa Kristusa samiga zaničevati; ako se pa taciiga greha deležniga storim, zgubim prijaznost božjo.“ Uni prederzni posvetnež ni vedil na to kej odgovoriti; vsaki se je pa čudil modrimu in serčnimu otroku.

Ubogi mašnik in voznáč.

Klavdi Bernard, imenovan ubogi mašnik, se je od groze stresel, kadar je slišal koga preklinjati. Sreča nekaj divjaškiga voznáča, kateri je tako nezbožno zmérjal in preklinjal, da pobožni mož ni smel molčati, temuč mu je to pregrešno obnašanje očital in ga svaril. Divjak pa se je še gerši zaderl in v nar strošnejšim preklinovanji mašnika za uho udaril. Sveti mož ostane pohlevin in mu reče: „Moj prijatelj! še enkrat me udari, prosim te pa za vse na svetu, nikar več ne preklinjaj!“ — Kletvinja je grozovitna reč, ki več škoduje per hiši, kjer se kolne, kot oginj, toča in živinska kuga. Mora ji iti sčasama vse v nič, kjer se hudo preklinja. — Hudo peče preklinjavca kletvinja, ako se začne pokoriti. Sv. Ludovik Goncaga je še pred svojim sedmim letam pri vojskarih svojiga očeta nekaj malo klel. To ga je potlej tako peklo, da je skoz celo življenje za to pokoro delal. Gerd in nesramen je človek, kateri preklinja!

Razgled po kersanskim svetu.

Slovenski misionarji v Afriki. Misionarji, kateri so šli s čast. gosp. Ignacijem Knobleharjem v Afriko, niso prvi, kakoršne je slovenska dežela Zamurcam poslala. Bil je že pred kakim 40 ali 50 letmi P. Bernardin iz reda kapucinskiga v dolejni Gvinii skozi več časa, poslan na portugalski kraljici. Svoje poslednje dni je živel ta pobožni mož v Loki in v Gorici, na tem kraji je tudi umerl pozneje kakor l. 1830. Spomina vredno bi bilo, ko bi se kdo življenje tega misionarja bolj na tanko pozvediti, in očitno na znanje dati postopil. Ker ptujci naše slovenske misionarje nar raji med svoje nemške ali italijanske štejejo, naj bi že mi Slovenci sami saj svoje rojake bolj poznali.

Rim. Na poveljenje sv. Očeta so v Rimu zdaj misli vesoljniga katoliškiga škofijstva zastran skrivnosti čistiga spočetja presvete Marije Device zbrane in v natis dane. To imenitno delo bo obseglo 6 ali 7 zvezkov in bo le v 300 iztisih na svitlo dano.

— O. Ignaci Spencer je zdaj v Rimu; od sv. Očeta je bil posebno prijazno sprejet.

Dunaj. Njih milost Goriški vikši škof Francišk Ka. Lušin so zavoljo mnogih in dolgoletnih zasluženj za Cerkev in državo prejeli od Njih veličanstva presvitliga cesarja veliki križ sv. Leopolda.

Insbruk. Govori se od odstavljenja nekiga gospoda, kateri je bil zmed nar bolj podsmojenih rogoviležev v tirolskih rogovilarskih listih. Posebno ga je tudi že od zdavnaj sem veselilo dobro ime duhovstva objedati. Ali, kdor preveč grudi, si zobé polómi!

Darila za misjon v srednji Afriki.

N. N. v srebru 1 gold. — kr.